

تفقه در دین (اندیشه دین شناخت پیشرفت)، خاستگاه معرفت شناخت فقه پژوهی قرآنی

احمد آکوچکیان^۱

رضوانه دستجانی^۲

چکیده

قرآن کریم، نخستین و اصیل ترین منبع شریعت اسلامی و مبنای سنت و سبب حجیت آن، تفقه در دین را به عنوان گستره اندیشه‌ای، استنباطی و عملکردی یک فقیه معرفی می نماید. فقه موجود با نگاه جزءنگرانه و نه نظام‌واره و فرآیندمحور نمی تواند هماهنگی با زمان - مکان و پاسخ‌گویی به هنگام را در پی داشته باشد. از این رو، این سؤال پیش می آید که فقه در تخطاب با قرآن، به عنوان یکی از منابع استنباط حکم، چه الگو و روشی را باید مدنظر قرار دهد تا دانش فقه بتواند به عنوان دانش مبنای مدیریت در سه عرصه فرد، جامعه و تمدن، پاسخ‌گوی نیازهای نوبه‌نوشونده جامعه معاصر باشد؟

فقیه، نیازمند آن است که در سیر اجتهاد و فقاهت خویش، در رجوع به قرآن، علاوه بر توجه به مباحث علوم قرآن چون صیانت قرآن، جواز نسخ، مکی، مدنی و... یا مباحث علم اصول چون مشتق، امر و نهی، عام و خاص و...، یک نظام اندیشه‌ای مبنای یعنی تفقه در دین یا همان اندیشه دین شناخت پیشرفت را در نظر بگیرد.

کلیدواژگان: فقه، تفقه در دین، اندیشه پیشرفت، فقه در احکام.

^۱. عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد).

a_akochehian@yahoo.com

^۲. پژوهشگر مرکز تحقیقات استراتژیک توسعه (رشد)، دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه علامه طباطبایی (ره).

adastjani31@yahoo.com